

дослідної роботи в 2015 році (м. Полтава, 18-19 трав. 2016 р.). Полтава : РВВ ПДАА, 2016. С. 144-145.

3. Неволько О. М., Супрун М. М. Диктіокаульоз: діагностика, лікування, профілактика в господарствах Черкаської області. *Ветеринарна медицина України*. 2009. № 7. С. 14-15.

УДК 619.616.993.192.6

КОБЗАРУК Діана, здобувачка вищої освіти 4СТН курсу магістратури спеціальності «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник - **БЕТЛІНСЬКА Тамара**, асистентка

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

м. Кам'янець-Подільський, Україна

ПРОФІЛАКТИКА ПАРАЗИТАРНИХ ХВОРОБ ТВАРИН

Ектопаразити – всі паразити, що живуть на поверхні тіла тварини, до них відносяться іксодові кліщі, блохи, воші, волосоїди, комарі.

Іксодові кліщі – кровососні паразити, які є переносниками збудників кровопаразитарних захворювань (в тому числі хвороба Лайма та піроплазмозу собак). Для боротьби з кліщами є велика кількість антипаразитарних препаратів у вигляді крапель, нашійників, таблеток і інших засобів зовнішнього застосування (Фронтлайн, Адвантікс, NexGard, Бравекто, Практик і ін.).

Воші і волосоїди – кровосальні ектопаразити переносять збудники інфекційних хвороб, що викликають дерматити та свербіж у тварин. Профілактикою є застосування антипаразитарних препаратів, перерахованих вище і обробка приміщення розчинами бутокса або нестомазана.

Блохи – довгострокові кровосальні ектопаразити, є переносниками різних захворювань тварин і людини. Вони є проміжними господарями огіркового цип'яка (гельмінта дуже поширеного серед кішок). Викликають атопічний дерматит, свербіж, висип, лупа, випадання волосся у тварин. Тварин обробляють інсектицидами (Фронтлайн, Адвантікс, NexGard, Бравекто, Практик і ін.) У вигляді крапель, спреїв, нашійників, таблеток.

Ендопаразити – паразити, що живуть у внутрішніх органах, в тому числі і в клітинах тварини. Вони діляться на внутрішньопорожнинні, що паразитують в просвіті внутрішніх органів (гельмінти, найпростіші, патогенні бактерії); тканинні паразити – вражають м'язову, нервову, сполучну тканину і лімфу (гельмінти, протозоози); внутрішньоклітинні – паразитують в клітинах організму (піроплазми, протозоози).

У переважній більшості переносниками ендопаразитів (гельмінтозів, піроплазмоз, дирофіляріозу) є ектопаразити (кліщі, блохи і ін.). Тому профілактикою є дегельмінтизація та обробка тварин від ектопаразитів (бліх, комарів, кліщів, гельмінтів і т.д.). В нашій країні обов'язкова дегельмінтизація кішок і собак проводиться щорічно перед вакцинацією, то в Європейських

країнах ця процедура обов'язкова кожні 2-3 місяці (з неодмінною відміткою у ветеринарному паспорті тварини).

До протозоозів відносяться токсоплазмоз, піроплазмоз, ізоспороз. Найпростіші паразитують в крові, травному тракті, головному мозку, ретикулоендотеліальній системі, м'язах і інших органах, найбільш небезпечною для людини є токсоплазмоз. Профілактикою захворювань є санітарно-гігієнічні заходи – утримання тварин у чистих приміщеннях годування тільки вареним м'ясом і продуктами.

Піроплазмоз – вражає тільки тварин сімейства псових. Захворювання важке, може мати летальні наслідки. Діагноз ставиться на підставі вивчення мазка тваринного, при захворюванні виявляються бабезії (піроплазми) паразитують в еритроцитах.

Для боротьби з іксодовими кліщами, застосовують протипаразитарні препарати у вигляді крапель на холку, таблеток, нашійників (Фронтлайн, Адвантікс, Бравекто, NexGard ін.). Обробка проводиться з настанням танення снігу. Використання препаратів необхідно повторювати кожні 25-28 днів якщо обробляти тварину каплями на холку або кожного місяця (NexGard) і три місяці (Бравекто) строго дотримуючись дозування і інструкції по застосуванню.

Ізоспороз – протозойні захворювання, що характеризується паразитуванням ізоспор в тонкому відділі кишечника.

Токсоплазмоз – протозойні захворювання людини тварини. При цьому захворюванні вражається ретикулоендотеліальна система, тому токсоплазми можуть паразитувати в головному мозку, скелетних м'язах і органах шлунково-кишкового тракту людини і тварини і будь-яких інших органах і системах. Захворювання дуже часто протікає безсимптомно або під маскою інших хвороб. Зараження токсоплазмозом відбувається, як правило, від кішок. Дуже рідко від інших тварин (при вживанні в їжу не прожареного м'яса, сирих яєць), а також через комах або через ранки на шкірі або акне, через укуси хворих тварин (мишей). При внутрішньоутробному зараженні (при зараженні під час вагітності), що призводить до формування вад у плода. Тому особливо небезпечний токсоплазмоз для вагітних жінок. У випадках вагітності жінок в будинку, де проживають кішки обов'язково необхідно проводити їх перевірку на токсоплазмоз.

У токсоплазми є два види розмноження – статевий і безстатеве.

Хворіють різні види тварин, проте тільки в тонкому кишечнику кішки токсоплазми знаходять сприятливі умови для активного статевого розмноження. Проміжним господарем токсоплазми є миші, в організмі яких і відбувається безстатеве розмноження токсоплазми. Заражену мишку з'їдає кішка і токсоплазма досягає наміченої мети – тонкого кишечника, де вона активно розмножується. Від кішки заражаються люди і тварини. Діагноз ставиться при лабораторному дослідженні крові. Методом ПЛР – визначають наявність збудника. Методом імуноферментного аналізу (ІФА) визначають наявність антитіл. Якщо при ІФА в крові виявляють імуноглобуліни IgM, то вважають, що зараження відбулося нещодавно, тому що ці імуноглобуліни нестійкі і з часом руйнуються. Замість них з'являються імуноглобуліни IgG, які зберігаються

довічно. Поява імуноглобулінів IgM або вперше виявлені імуноглобуліни IgG свідчать про захворювання.

З метою профілактики не можна вживати в їжу сирого м'яса і не опускати близького контакту з хворими тваринами.

УДК 591.5: 636.5

КОЛОМІЄЦЬ Павел, здобувач вищої освіти IV курсу ОС «магістр» спеціальності «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – **КОВАЛЬОВА Оксана**, магістр ветеринарної медицини, асистент кафедри нормальної та патологічної морфології і фізіології

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

м. Кам'янець-Подільський, Україна

ПАТОМОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ В НИРКАХ НА ТЕРМІНАЛЬНІЙ СТАДІЇ ХРОНІЧНОЇ НИРКОВОЇ НЕДОСТАТНОСТІ У КІШОК

Актуальність. Хронічна ниркова недостатність (ХНН) – досить поширене захворювання, особливо у котів старше 9 років [3]. Важливо відзначити, що клінічна картина хронічної ниркової недостатності розвивається при втраті 70–75 % функціонально активних нефронів, з обтяженням стану тварин кількість їх ще більше знижується.

Причини цієї патології дуже різноманітні: це як вроджені аномалії (полікістоз, гідронефроз, гіпоплазія нирок), так і набуті, своєчасно не діагностовані запальні захворювання (пієлонефрит, гломерулонефрит), лікарсько індуковані нефропатії [1] або наслідки інфекцій (застосування аміноглікозидів, цитостатиків), хвороби обміну речовин (цукровий діабет), аутоімунні захворювання та ін.

На стадії фіброзу, що далеко зайшла, і при вираженому зниженні функцій нирок причину, що викликала хронічну ниркову недостатність, практично неможливо розпізнати [2]. Досить часто на прийом до ветеринарного лікаря приносять тварин з уже термінальною стадією ХНН [9, 10]. Прогноз при цьому завжди несприятливий, і при підтвердженні тяжкості патології за результатами обстеження (УЗД сечовидільної системи, загальний та біохімічний аналіз крові, а також загальний аналіз сечі) деякі власники приймають рішення про евтаназію тварини.

Метою досліджень є вивчити комплекс морфологічних змін у нирках кішок при хронічній нирковій недостатності, що є однією з найбільш поширених патологій у котів. Це дослідження спрямоване на глибше розуміння структурних порушень, які виникають на термінальній стадії захворювання, та на виявлення конкретних морфологічних маркерів, що дозволяють на ранніх стадіях діагностувати запалення ниркової недостатності.

Дослідження були проведені на базі ветеринарного центру «Юпітер» м. Вінниця, де після евтаназії від трупів кішок для гістологічного дослідження